

MAGYAR NÉP

POLITIKAI, GAZDASÁGI, SZÉPIRODALMI
KÉPES HETILAP

Előfizetési árak :

Egész évre	44 L.
Fél évre	22 L.
Negyed évre	11 L.
Egy szám ára	1 L.

Felelős szerkesztő :

DR. NALÁCZY ISTVÁN.

Főszerkesztő :

GYALLAY DOMOKOS.

Megjelenés minden pénteken.

Szerkesztőség és kiadóhivatal :

Str. Regina Maria (v. Deák F.-u.) 35. sz.
TELEFON : 2-37. SZÁM.

Falusi színjátszók.

Hosszú téli esték unalmának elverésére a legjobb mód az olyan szórakozás, mely kellemes is, hasznos is. Fonóba járni és a szorgalmasan pörgő guzsályok mellett szép mesemondással rövidíteni az időt, régi jó szokás, de sok helyt már kiment a divatból. Korcsmába járni és testet, lelket élő duhajkodással időt ölni, pénzt fecsélteni, — haj, egyre nagyobb divatra jutó káros mulatozás. Rossz pajtások biztatása és az idő unalma egyengetik az utat a korcsma felé.

Nem volna-e mód elállani ezt az utat és jobb felé irányítani?

Sokszor olvasunk, mi városiak, egy-egy hírt az újságokban egyik-másik faluról, amely azt mondja el, hogy a falu fiatalsága azzal tölti az idejét, hogy szindarabot játszik el, hogy ez is, az is nagy szorgalommal és nagy ügyességgel adott elő egy-egy szerepet és ott volt az egész falu az előadáson és mindenki nagy gyönyörűséggel eltelve hallgatta és nézte a derék színjátszókat.

Bizony, bizony mondom, nagy ily hírek hallatára a mi örömünk.

Két okunk is van az örömről. Elsősorban az, hogy az ilyen színelőadások rendezéséből azt látjuk, van fogékonyság a mi népünkben a műveltség iránt. Másodsorban meg az, hogy van az ily népnek okos vezetője, aki nem sajnálja a fáradságot, hogy a rábízott népet helyesen vezesse a művelődés útján.

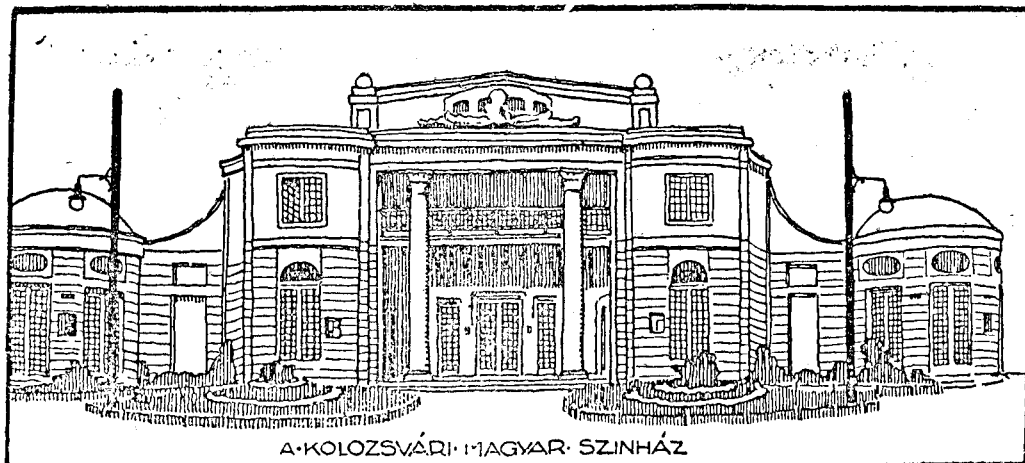
Fogékonyság a műveltség iránt és okos vezető — ez kell, hogy a nép a hosszú téliestéket kellemes és hasznos szórakozással töltsse el.

A szindarabok betanulása és eljátszása pedig ilyen kellemes és hasznos szórakozás.

De még több annál!

SZENTGYÖRGYI ISTVÁN

A KOLÓZSVÁRI MAGYAR SZÍNHÁZ

Nekünk szegény, mindentől megfosztott magyaroknak, alig van már többünk, mint édes anyanyelvünk és műveltségünk. De e kettő oly drága kincsünk, melyet senki nem vehet tőlünk és e kettő az, amelynek megőrzése, hű ápolása megtart bennünket magyaroknak minden, még a legellenségesebb körül-

mények között is. Őriznünk kell nyelvünket, ápolni kell műveltségünket.

Műveltségünket úgy ápoljuk leghathatósabban, ha tovább fejlesztjük.

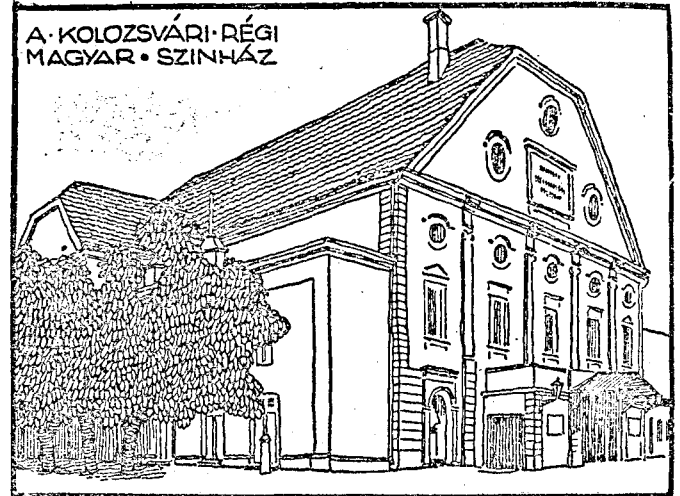
Az iskolában megtanulunk írni, olvasni s ez minden műveltség alapja, — de aki kikerülve az iskolából, nem vesz többé könyvet a kezébe és nem olvas, úgy elfelejti a betűvetést, mintha soha sem tanulta volna. A betűkkel együtt kivész lelkéből a vágy ismeretek után, nem hall, nem tud semmit, elfelejt mindent, csak a röghöz tapad, csak a maga háza végéig lát, se a község dolga, se az ország ügyei nem érdeklik, de még a maga gazdaságában is hátra marad. Föléje kerül a tanultabb mindenben. És nemcsak maga vallja kárát, szegényét tudatlanságának, hanem az visszahárul egész fajára, az egész magyarságra, mely egyesekből áll és ha az egyes műveletlen marad: az egész műveltsége is megfogyatkozik. Aki tehát tanul és művelődik, az magát műveli ki elsősorban, de magával együtt az egész magyarság művelődésének szintáját is emeli.

Már most a művelődés egyik hathatós módja a színházjátszás. Arra alkalmas leányok, legények, de asszonyok és férfiak is esténként összegyűlnek és ügyes és okos vezetővel megtanulnak egy-egy szép és tanulságos szindarabot és begyakorolják. — Hosszasan és nem fáradtság nélkül tart ez a munka, de ez is, mint minden munka, csak addig nehéz és fárasztó, míg meg nem szeretjük. Ezt a munkát pedig megszereti mindenki, mert már a készülési idején is ezer tanulságra ad alkalmat, egyre csiszol és művel, finomabbá tesz az egymással való érintkezésben, elszoktat a korcsmától és ezer meg ezer okos tanácsot ad, melyek jobbakká, erkölcsösebbekké tesznek.

Ne gondolja senki, hogy a színházjátszás e hasznait én találom ki. Így gondolkoztak már erről őseink, akik száznál is több esztendővel ezelőtt áldozatokra voltak készek, hogy meghonosítsák a színházat minálunk, mint a jó erkölcsök iskoláját, a nemzeti művelődés előmozdítóját, a magyar nép fejlesztőjét, művelőjét.

1791-et írtak akkor, midőn először gondoltak itt Erdélyben arra, hogy meg kell honosítani a színházjátszást. Amint kimondták e gondolatot, azonnal akadnak vállalkozók, kik tehetséget éreztek magukban szindarabok előadására és akadnak nagylelkű főurak, akik összeadták a szükséges pénzt, ruhákat s mi egyebet.

Igy indult meg a színházjátszás Kolozsvárt, Erdély fővárosában. Csakhogy nem volt alkalmas hely a játszásra, Ezért ismét csak főuraink, élükön báró Wesselényi Miklóssal, mindent elkövettek, hogy telket szerezzenek, és állandó színházat építsenek. A telket meg is szerezték még 1803-ban a Farkas utcában, de csak 1821-re készült el az épület, az első állandó magyar színház nemcsak Erdélyben, hanem az egész Magyarországon.

Ez az épület még ma is áll, megkopva, elhagyatva. Mert egy nagyobb, díszesebb épületet emelt helyette a magyar állam a kolozsvári magyar színészeknek. A régi épület romladozik, de megindító kegyelettel kell tekintenünk kopott falaira, mert bennük fejlődött naggyá a magyar színművészet; az új épület pedig, — az új épület pedig nem a mienk többé! A magyar színház kivonult a sétatér partjára egy alkalmatlan épületbe, — de a régi lánggal ég ebben is a magyarság szolgálata, a magyar műveltség emelése. Régi magyar színházszók egyik legnagyobb művésze, Szentgyörgyi István is ott játszik még köztük. Különösen a falusi embereket tudja nagyszerűen ábrázolni.

Szolgálja ezt a magyarságot, magyar műveltséget minden faluban egy-egy színházszó társaság összeállva az ottani hozzávaló legényekből, lányokból a maguk örömeire és az egész falu díszére.

Vegyék kezükbe ez ügyet a tanítók és az értelmesebb emberek! Mi közelebből részletebben megadjuk a felvilágosítást különösen az előadásra alkalmas darabokra nézve.

Kiss Ernő dr.

A cenzura megszüntetése.

Végre-valahára — három évi szomorú uralom után — megszűnt az előzetes cenzura, ami azt jelenti, hogy a lapok minden bemutatás nélkül, az arra kirendelt hivatalnokok láttamozása nélkül jelenhetnek meg. Legfőbb ideje, hogy gondolatait sajtó útján mindenki szabadon közölhesse és terjeszthesse a törvény keretei között. „A közművelődésnek legáldásosabb és legnagyobb szerű tényezője a sajtó” — mondja Kmetty, a híres közjogász. Valóban a hivatásának magaslatán álló sajtó a közélet és társadalmi élet irányításának elsőrangú szószólója. Int, korhol és gáncsol, ha szükségét látja, buzdít, lelkesít és felemel, ha helyénvalónak tartja. Különösen a közélet tisztaságának megóvásáért tesz nagy szolgálatot az állam életében azzal, hogy a bűnöst üldözi, az egyesek, úgymint a társadalom vagy annak egy osztálya ellen elkövetett bűnöket napfényre hozza, szorgalmazza a bűn büntetését, a közéletből az arra nem hivatott elemek eltávolítását és így az államélet zavartalan menetét segíti elő. Letörni, kiküszöbölni a rosszat és károsat, igazságot és méltányosságot hirdetni minden vonalon, ostromozni a szabálytalanságot és törvényteleniséget, szorgalmazni és követelni az egyéni tehetség, rátermettség, az egyéni szabadság érvényesülését és megvédeni azt akár felülről, akár alulról jövő áramlattal szemben, tisztelni és becsülni a családi tűzhely szentségét, megvédeni a gyengébbet az erősebbel szemben, kiirtani a gyomot és elismerni az egyéni becsületet: ime az igazi sajtó áldásthözó, erkölcsnemesítő megnyilvánulásai az állami és társadalmi életben.

A lefolyt három esztendő alatt volt alkalmunk érezni a sajtó guzsbakötésének hatásait, de megérezte e hatásokat az állam élete is, mert a szabad, igazságos bírálat hiánya csak vést és kárt jelent az államra nézve. Mi magyarok — mint kisebbség — különösen éreztük a sajtószabadság hiányát: hasztalan vittük a közvélemény, az illetékes tényezők elé jogos sérelmeinket és panaszainkat, süket fülekre találtunk és olvasóközönségünk az újságok tiszta lapjaiból vették tudomásul a cenzorok odaadó munkálkodását. Nem a cenzorokat hibáztattuk, azok előírt kötelességüket teljesítették, hanem igenis hibáztatjuk azt a rendszert, amely ma is kémeket, hazaárulókat és irredentákat keres lépten-nyomon akkor, amikor nyíltan, emelt fővel keressük igazunkat és jogainkat. Hibáztatjuk azt

a rendszert, mely az állam külömben egyenlő jogu polgárainak más mértékkel mér, ami egyiknél főbenjáró hiba, a másiknál erény, ami jutalmazással jár.

A cenzura megszüntetése véget vet ezen lehetetlen, eléggé el nem ítélhető gyakorlatnak: *mindnyájan egyenlőjogu polgárai vagyunk az államnak, egyenlő jogokkal és kötelességekkel, amiből önként következnek, hogy egyenlő elbánásra tarthatunk és tartunk igényt.*

A sajtó szabaddátétele azonban még nem minden! Amíg a sajtó útján elkövetett vétségek a polgári bíróságok helyett a katonai bíróságok hatáskörébe tartoznak, nem beszélhetünk igazi sajtószabadságról. Minden igyekezetünknek oda kell irányulni, hogy ezen visszás helyzet megváltozzék. A sajtó képviselői együttes erővel fognak küzdeni ezen tarthatlan állapot megszüntetésén.

Elismerés illeti a kormányt a cenzura megszüntetéséért, de már csak az állam érdekeit tartva szem előtt, nem állhatunk meg az első lépésnél. Ellenkező esetben többet érne a régi állapot visszaállítása.

Dr. Naláczy István.

A román politika hírei.

Bukaresti hírek szerint az új kormány helyzete megszilárdult. Már már úgy állot a helyzet, hogy Take Jonescu miniszterelnök és a kormány visszavonul, a karácsonyi ünnepek meglepetést hoztak. Hír szerint 80 néppárti képviselő elhagyta Averescut és a kormány mellé állott. A néppárt és nemzetipárt is hajlandók támogatni a kormányt az új választói jog megszavazásáig. Állítólag a kormány bizonyos személy változásokon megy keresztül, a kormányt támogató pártokból új emberek lépnek be a kormányba. A parlament e hó 17-én ül össze.

KÜLFÖLD

Az angol-francia barátság meglazulása. A két európai vezető országnak Angliának és Francia országnak a viszonya lassanként teljesen elhül. Az útköző pont közöttük Németország helyzetének a megítélése. Angliában mindinkább az a nézet, hogy Németország megmentése egész Európának, mint egy egységes szervezetnek, főérdeke. Ezzel szemben Franciország csak annyiban óhajtja Németország lábra kapását, hogy a hadisarcot fizetni tudja. Az ellentétek kiélesedését mutatja, hogy az angol külügyminiszter lapja nyíltan hangoztatja, hogy az angol és francia egyezménynek immár nincsen semmi alapja.

Kibékülés Ausztria és Magyarország között. A soproni népszavazás eredménye Magyarországot kiengesztelte valamennyire volt hűtlen bajtársa: Ausztria iránt. A kibékülést Olaszország is siettet, mert Magyarország és Ausztria támogatását akarja biztosítani abban a küzdelemben, amelyet a szlávok ellen kell folytatnia. Magyarország nagyobb gazdasági előnyöket fog biztosítani Ausztria számára. Az erre vonatkozó tárgyalások nemsokára megkezdődnek.

Ellentét a horvátok és szerbek között. Csehszlovákia egységét a tótok önállósági törekvése, Jugoszláviáért a horvátok szerb ellenes érzése veszélyezteti. Különösen a horvát kiscgazdapárt türi nehezen a szerb elnyomást és minden alkalmat megragad, hogy függetlenségi törekvéseit kifejezésre juttassa. Legutóbb az írek szabadságmozgalmai kellettek nagy lelkesedést a horvátok körében, táviratilag üdvözölték az írek forradalmi vezérét, La Valerát és lapjaikban, tüntető gyűléseken az írek eljárását követendő példa gyanánt tüntelik föl. A szerb kormány a kiscgazdapárt vezéreit Radics és társait Zágrábban letartóztatatta.

Görögország helyzete. Külföldi szemléinkben eleddig nem igen eselt szó Görögorszgról. Ennek oka, hogy azok a nagy események, amelyeket ez az ország átélt, éppen akkorra csitulak el, mikor lapunk megindult. Egy kis összefoglalást mégis helyén való lesz adnunk ennek az országnak jelenlegi helyzetéről. A világháború befejezése után Görögország haddal támadta meg a legyengült Törökországot, hogy Kisázsia legértékesebb partvidékeit elfoglalja tőle. A támadás nem járt kelő sikerrel és Görögország a nyugati hatalmakat kérte fel a békeközvetítésére. A törökök azonban nem teljesítették a görögök tulzott követeléseit. A görögök tehát újabb nagy offenzívát indítottak, amely a múlt egész nyáron át tartott. Már-már végső győzelemtől álmodozott a görög sereg, mikor a törökök Angora városa alól visszautltek őket. A görögök most újból békülni akarnak, a nyugati hatalmak azonban nem segítik őket békéhez s így jelenleg bizonytalanságban vergődik a nagyotakaró kis ország. Trónviszályok, belső harcok növelik ezt a vergődést.

Magyarországon a Habsburg-pártiak és a szabadkirályválasztás hívei között az ellentét egyre jobban kiélesedik. A Bethlen-kormány a kiscgazdapárthoz közeledik, amely a szabad királyválasztás híve. Ezzel szemben Andrassy, Apponyi, Rakovszky a száműzött Károly érdekében emelnek szót. Anndrassy közelebről nagy beszédet mondott a keresztény pártban, amelynek során azt igyekezett bizonyítani, hogy a kormánynak nem lett volna szabad az utolsó trónfoglaló kísérlet alkalmával a király ellen fordulni, hanem inkább a nemzet egységes állásfoglalását a szomszéd államok fenyegetései ellen latba vetni. Szerinte az ujonnan választott király csak párikirály lehet és állandó vizsályt, polgárháborut hozna magával. Andrassy beszéde végén kijelentette, hogy kilép a kereszténypártból. Bethlen miniszterelnök részt vett a kiscgazdapárt vacsoráján és nagy beszédet mondott az ország helyzetéről, amelynek éle a Habsburg-pártiak ellen irányult. A miniszterelnök beszédében úgy nyilatkozott, hogy kész a maga pártját a kiscgazdapárttal egyesíteni.

Visszacsatolt faluk. Hivatalos értesítés szerint a határrendező bizottság a Dunántúl déli részén 30 falut

Alsólendva városával együtt Magyarországnak ítelt vissza. Az ügyben a végleges döntést a Népszövetség hozza meg.

HÍREK

Előfizetési díjakat sziveskedjék a következő címre küldeni: Minerva részvénytársaság pénztárának Cluj (Kolozsvár), Str. Regina Mária (Deák Ferenc-u.) 1.

Naptár. Január 13—23. A hold fényváltozásai: 13-án holdtölte, 20-án utolsó negyed. E hó végéig a nap hossza 59 perccel nő. Vásárok: Január 13. Kápolnás, Kőhalom, Sülelmed. Január 14. Gernyeszeg, Nagyzerind, Oláhlápos. Január 16. Kraszna, Január 17. Magyarláros, Marosvásárhely. Január 18. Keresd, Korond, Vajdarecse. Január 19. Buza, Kál, Marosillye, Teregova. Január 20. Magyarzombor. Január 22. Mehádia, Sajóudvarhely. Január 23. Buzás, Kendilona, Nagyalmás. Ha valamelyik vásár ünnep- vagy vásárrapra esik, akkor rendszeren a rákövetkező nap tartatik meg.

Cisztelettel felkérjük előfizető gyűjtőinket, valamint lapmegrendelőinket, hogy a megrendelők nevét és a helyiségek neveit a rendelet értelmében magyarul és románul olvashatóan méltóztassanak kiírni, az utolsó posta és az illetékes vármegye pontos feltüntetésével.

Mutatványozámaink. Egyes községekbe mutatványszámokat küldöttünk kiosztás végett. Ezeknek küldését fokozatosan beszüntetjük. Aki megkedvelte lapunkat, siessen előfizetni! Egész évre: 44 lei (egy kiló vaj ára). Félévre 22 lei (egy tyukocská ára). Negyedévre 11 lei (3 liter paszuly ára). Aki ezt a csekélységet is sokalják, álljanak össze ketten, hárman és közösen fizessenek elő. Aki példányszámonként kívánják értékesíteni küldeményeinket, sziveskedjenek a kiadóhivatalt értesíteni.

Lapunk szabad szétküldése és árusítása. Értessítjük az olvasóközönségünket, hogy a határmentén elhuzódó, úgynevezett hadizónába tartozó kerületekben lapunk megjelenése a kolozsvári VI. hadtest parancsnokságának 21062/921. számú határozata alapján engedélyeztetett. Amennyiben lapunk ennek ellenére a jelzett területeken nem kézbesítették, azonnali értesítéskérünk, a szükséges intézkedések megtétele céljából.

Felszabadítják a kivittet? Nagyjelentőségű igéretet tett Oromalu miniszter egy küldöttségnek. Eszerint a közel jövőben a kivitteli kereskedelmet a gátló intézkedések alól teljesen feloldják. Vajon a gazdálkodó közönség azt a reményt merítheti ebből, hogy végre az állatkivittel is megindul? Ideje volna!

Mariora román hercegnő eljegyzése. Sándor szerb király eljegyezte Ferdinánd király egyik leányát, Mariora hercegnőt. Az esküvő hír szerint februárban fog megtörténni.

Orosz foglyok hazafelé jönnek. Budapesti hírszerint Jungerth miniszteri tanácsos értesítette a magyar kormányt, hogy a krasznojarszki fogolytábor tiszteifoglyai az év végén Omszk felé utban voltak. A sok szenvedett magyarok a nehéz közlekedési viszonyok miatt valószínűleg márciusra fognak hazaérkezni.

Összejövetelek megkönnyítése. Az új belügy-miniszter rendeletet küldött a közigazgatási hatóságokhoz, hogy a nyilvános összejövetelekre vonatkozó kéréseket lehetőleg minden esetben teljesítsék. Ezt jó tudomásul venni a faluk vezetőségének.

A nemzeti kisebbségek védelme. Wilson elnök azt a célt tűzte volt ki a békekötések elé, hogy az új államok teljesen nemzeti alapon épüljenek föl s ne legyen olyan állam, amely más nemzetbeliek fölött uralkodjék. Ezt a tervet persze nem valósították meg, sőt ismeretes, hogy például Csehszlovákiában többen vannak a németek, itók, magyarok, rutének együtvéve, mint a csehek. Hogy ilyen esetben mégis legyen védelme az elkapszolt kisebbségeknek, megalakították a Népszövetséget, amelynek feladata a kisebbségek panaszait meghallgatni és orvosolni. Ezeknek a panaszoknak az előterjesztését az illető kormányoknak nem szabad megakadályoznia. A Népszövetség Genfben székel és a nemzetek fölvétele fölött esetről-esetre határoz. Magyarország is benyújtotta volt fölvételi kérését, de a nyugatmagyarországi kérdés zavarai közt visszavonta jelentkezését. Ha a Népszövetségnek ereje lesz, hogy akarát érvényesítse, sok tüdvs dolgot valósíthatnak meg, a szenvedő kisebbségek javára.

Új lap. Erdély a címe annak a most megindult lapnak, mely dr. Flozink György, dr. Király Pál, dr. Jakubek György és dr. Baráth Béla szerkesztésében látott napvilágot. A lap társadalmi, irodalmi és egyházi szempontból fejt ki áldásos működést, elsősorban az erdélyi katolikusok táborában. Iránya nemes, törekvései elismeréseméltók, közleményei tanulságosak. A lap szerkesztése hivott kezekben van, ezért csak szép jövőt jósolhatunk. Örömmel tud özljük laptársunkat: egy uton haladunk az összmagyarság szent ügyének védelmezésében. Öszintén sikert kívánunk.

Egy szépmultu lap. A Sepsiszentgyörgyön megjelenő Székely Nép című ujság januárius elsején ünnepelte meg első megjelenésének 40 éves évfordulóját. A hosszú idő alatt sok szolgálatot tett a városnak és a vármegyének, aminthogy most is egyik becsületes, önzetlen harcosa az elszakadt magyarság ügyének. Laptársunkat szívesen köszöntjük a nevezetes évfordulón és további hosszú, áldásos életet kívánunk.

Bécs is kiadja az utat. Azok a kommunisták, akik Kun Béla vezetése alatt annak idején fölforgatták és veszedelmbe döntötték Magyarországot, az ellenforradalom elől Bécsbe menekültek. Az osztrákok védőszarnyai alatt állandóan izgattak és gyalázkodtak Magyarországot ellen és sokat ártottak a szerencsétlen ország külföldi tekintélyének. Most végre Bécs is megalkalta szereplésüket és kiutasította őket. A kommunisták részben idegen országokban igyekeznek elhelyezkedni, részben Bécs mellett, egy gyűjtőtáborban élnek fogsághoz hasonló életüket.

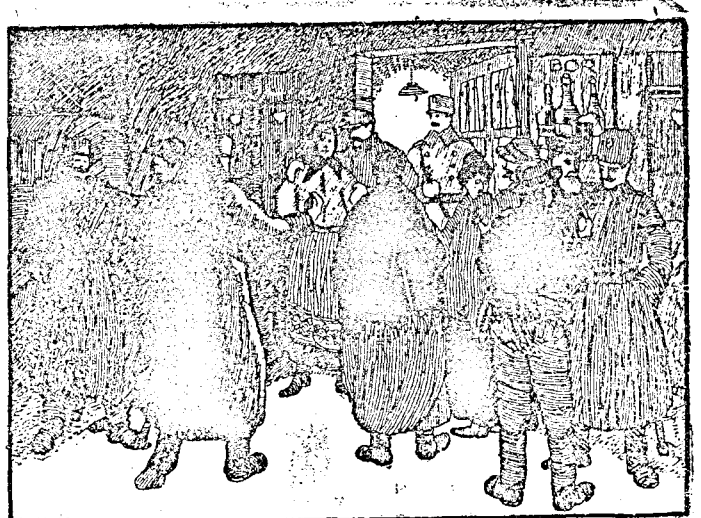
Román-magyar közeledés. Rég hangoztatják Románia és Magyarország közgazdasági tényezői, hogy a két állam között a gazdasági összeköttetést minél hamarabb helyre kell állítani. Az új román kormány — úgy látszik — végre komolyan foglalkozik a közeledés lérehozásával. A román külügyminiszterium élére Derussyt nevezték ki, aki Budapesten hosszas időn át volt román követ, tehát legalkalmasabb személyiség a tárgyalások folytatására.

A telepések érdekében. Az Erdélyi Gazdaság Egylet feliratot intézett az igazságügyi miniszterhez, amelyben rámutat a telepéseket sújtó törvény igazságtalan voltára. A törvény 70 ezer lelket tesz ki a teljes gazdasági leromlásnak s azonkívül a telepeken épült templomokat, iskolákat is megsemmisítik. Az egylet a törvény sürgős módosítását kéri.

Tüzek. Januárius 4-én éjjel Jassi városában a Dacia nevű cukorkagyár kigyuladt. A tűz a gyártelepet teljesen elpusztította. A kár több millió leu. Nincs kizárva, hogy a tűz gyújtogatásból származott. A Rasca-kolostor, amely történelmi nevezetességű épület volt, szintén a tűz martalekává lett.

Vélemény a Magyar Népről. Nem tagadjuk, jól esik, ha szerény munkánk iránt innen-onnan elismerő szó hangzik el. Az alábbi nyilatkozatra, mint az egyik legilletékesebb helyről jött véleményre büszkék vagyunk s már csak ne essék róvásunkra, de eldicsekszünk vele. A Református Szemle legújabb száma ezt írja lapunkról: „Magyar Nép” címen új politikai, gazdasági széplrodalmi képes hetilap indult meg Kolozsvárt, a Minerva R. T. kiadásában, Dr. Naláczy István és Gyallay Domokos szerkesztésében. A lap eddig megjelent 5 száma arról tesz bizonyosságot, hogy népünk szellemi szükségleteit hivatott tollal szolgálja. Politikai felfogása, társadalmi álláspontja, hírszolgálat, gazdasági tanácsadásai egyként megbízhatók és megfelelők. Melegen ajánljuk lekeszeink figyelmébe, terjesszék népünk között annál is inkább, mert más vállalatok egy házuinktól elidegeníteni alkalmas programmal igyekeznek közénk hatolni.“

A bün útján. Télidőn sok falusi ifju, leány, legény megy városokba szolgálni. Ez helyes is. Jó gazdánál jót tanul a falusi fiatal és amellet szép keresetre is nyílik alkalom. Sajnos, a szülői háztól megvált leányok és legények közül sok rossz utra téved. A könynyelműség bünre vi-z. bün pedig nem marad bün et-

lenül. Képünk, eredeti fölvétel után azt ábrázolja, hogy fogdossa össze a rendőrség a korcsmák alakjait. Jól kell nevelni a fiatalságot, akkor ellenáll a kísértésnek és nem kerül rendőrök kezére.

Bizottság a felekezeti iskolák ügyében. Mironesku miniszter, a felekezeti iskolák ügyéről a következő nyilatkozatot tette:

— Szándékom egy bizottságot kinevezni, amelynek tagjai lesznek az összes felekezetek képviselői és amelynek feladata lesz a helyszínen vizsgálni meg a felekezeti iskolák ügyét. A jelenlegi felekezeti iskolák ilyen jellegét meg akarjuk tartani és a lehetőség határára belül támogatjuk a kisebbségek kulturális fejlődését...

A farkasok garázdálkodása Csikban. Egy-szerre három csikmegyei községből, Bánkfalváról, Kászomból és Alcsikről kapjuk a hírt, hogy a farkasok rettenetes garázdálkodásokat visznek véghez. Szarvasmarhákat, juhokat, kuyákat tépnek szét, a közlekedést féltelmessé teszik. A csikók tehetetlenül nézik nagy kárait, mert vadászegedélyeket nagyon korlátozott számban kapnak, nem tudják irtani a veszedelmes látogatókat. Más vidékekről hasonló panaszok érkeznek.

Pénz átutalás távirat útján. A bukaresti posta-vezérigazgatóság úgy intézkedett, hogy 1922. januárius 1 től távirat útján is lehet pénzt átutalni. Az erre vonatkozó rendelet az egyes postai igazgatóságokhoz már megérkezett.

Kézrekerült rablógyilkosok. A csendőrségnek sikerült elfognia azt a féltelmes rablóbandát, amely oly hosszú időn keresztül tartotta rejtésgésben Hátszeg és környékének lakosságát. Az elfogott rablóbandát az összes bűnjelekkel együtt átadták a dévai ügyészségnek. Nagymennyiségű fegyver, szurony, kés és egyéb gyilkoló szerszámmal voltak felszerelve a banditák, úgy, hogy a néző valósággal megborzadt a látványtól.

Vadembert fogtak az Alföldön. Az ujkigyósi csendőrség egy különös, majdnem ruhátlan embert fogott a napokban. A torzonborz vademberről megállapították, hogy *Buday István*nak hívják és huszonöt éve a szabad ég alatt él. Valamikor földmives volt azonban a szecska-vágógép a kezét csuklóban elvágta és azóta kóborolt az Alföldön. Éjszakánként bokrokban és odúkban hált, vadgyümölcsrel, g-zzal és sündisznóval táplálkozott. A rendőrség a különös ember őrizetbe vette és tovább kutat rejtélyes élete után.

Aki másnak vermet ás. A cigány az őszön vermet ásott egy gazdának. A gazda krumplival töltötte meg a vermet. A cigány feltörte a vermet s balesereszkedett, hogy a zsákját megtöltötte krumplival. A gazda a zajra kijött és a cigányt megcsapta a lopáson.

— Hát te gazember, hogy kerülsz a verembe?

— Jaj gazduram, kizit lábát csokolom, hát nem tetszik tudni a közmondást: aki másnak vermet ás, maga esik bele.

Borarak. A borpiacon élénk kereslet mutatkozik, ami az árak emelkedését vonja maga után. Különösen a fajborok árai emelkednek. Új bor 5—6 leu, asztali

7-50 leu, rizling 8—9, leányka 10, tramini 13, ringató és egyéb fajborok 22 leu.

Piaci jelentés. Kolozsvár, januárius 5. *Gabonapiac.* Kevés behozattal buza 78—88, rozs 75, kukorica 70—72, árpa 68—72, zab 36, fehér paszuly 70, tarka paszuly 85—90 leu nagyvékánként. Métermázsánkénti árak: buza 350, rozs 350, árpa 350, zab 300, bükköny 1000, kendermag 600 leu métermázsánként. Fehér paszuly 4, tarka paszuly 5, lencse 8, harsó 8, aszaltzilva 8, dió 15, mák 28, rizskása 16—18, fokhagyma 30, zsemlekása 7, lóhere 17—22, lucerna 20—22 kgként.

MULATTATÓ

Magyar Népemhez.

Ezer éves rög porlik alatta,
amikor lábatok a földredobban;
kik leszakadtunk az anyaszívról,
mely kenyerünket termi: — a röghöz
nőjünk most jobban!

Imára kongó esti harangszó,
kéményeteknek kanyargó füstje,
ma is úgy száll az égre, mint régen,
s ép úgy csillog a Maros vizének
szelid ezüstje.

Sokan itthagytak, sokan kimentek,
akik hajdan az élen tündököltek,
de te batyuban el nem vihetted,
(neked turnod kell — népem — halálig)
az ősi földet!

Mert csak a föld az, ami tiétek,
a kis barázda, mely köt örökre,
mely homlokotok veritékét issza,
s a végső búcsún koporsótokra
hull dübörögve.

Áldottak mind, kik itthon maradtak,
Csaba véreből véreim nékem,

mert hogy tovább él itt a magyar szó,
s magyar imára kondul a harangszó,
a te érdemed én magyar népem!

Serestély Béla.

A nyolcadik parancsolat.

— Isten Ő szent Felsége a buza közé konkolyt is kevert, Ő tudja, miért.

Felszegi Kis József uram fehér bajusza alól s fekete pipacsutorája mellől bugyborékoltak elő ezek az istenes igék, amint egy csendes szombat esti alkonyaton az ucca szádában üldögélt megszokott társaságával.

— Lássátok-e, folytatta tovább Kis József uram, ilyen konkoly a falu tiszta buzájában ez a Duka Ábel is. A nevelő tanulta volt meg az iskolában a nyolcadik parancsolatot. Amit a szemé meglát, a keze nem hagyja. Olyan tisztán jut eszembe, mint a tegnapi nap, hogy aratáskor a kalongyáimat 26 kévével raktam, úgy is szoktam rakni örökké. Mégis tegnap, hogy a bért bévivők papnak-mesternek, néhány kévével adós maradtam. Megcsipbedte a kalongyáimat a hitvány. Örökké gyűjt s örökké éjjel. Prédál maga, prédáltat a marhájával.

E beindítás után általános lett a panasz a falu szarkájára. Egyiknek a favágón felejtett fargófejszéje tünt el, a másiknak új kereke az árnyék alól, a harmadiknak kenderkötele a csürből. Nem akart a panaszuk vége szakadni.

— Valami olyat kéne egyszer vele ellopni, ami megmarja, — veti föl végre az öreg Kis József.

— Csak nem kutyát gondol kied? — kérdi hirtelen a társaságból valaki, — lopott az azt is Sükéből. Mégsem marta meg.

— Nem is úgy gondolom, — vág közbe az öreg. — Ne a tesit marta meg, hanem a lelkit, annak is a gyökerét. Hadd szégyelje meg magát a cudar! Én már gondoltam is föl valamit . . . De ha jól nézem, éppen ő jöddögél erre felé az uccából. Ne beszéljünk többet róla.

Ábel a társasághoz ér. Köszön. Vörös képét, hiuzszemeit végigjártatja az otlevőkön s egy köre a többi közé letelepedik.

— Jó idők járnak, — kezdi meg beszédét.

Senki sem felel. A meghitt melegség az ő megjöttére, mint valami hűvös szél legyintésére, eltűnt az emberek lelkéről. Észreveszi ezt Ábel s hogy a beszéd kereke meginduljon, erővel lödít egyet rajta.

— No, nem tud egyikök is semmi újságot?

— Én tudok, mondja lassan Kis József uram, — azt zugatják, megint járnak a fináncok.

— Ó, hogy törnék ki a lábuk, hogy ne járhasanak! — Csattant föl haragosan Ábel s hogy immár a beszéd tárgya megvan, elkezd szaporán zakatolni, mint a lejtőre kapott türes szekér.

— Heh, nem jó világot értünk, etyafiak! Erősen huzzák a föld népét. A földem adaját megadom, igaz-e? Ha már megadom, a volna az igazság, hogy természetek benne azt, amit akarok. Ha akarom zabot, ha akarom pityókát, ha akarom . . . dohányt. Igaz-e? S ami a földemen termik, az az enyém, úgy találna, hogy azzal azt csinálhassam, amit akarok. Megezem, eladom, vagy pálinkát főzök belőle. Kinek mi baja véle? Igaz-e?

Ezt az utolsó „igaz-e“-t olyan keményen, kihívólag vetette oda a társaságnak, hogy szótellen nem lehetett hagyni. Innen-onnan helyeslő mormogás zúgott föl. Ez az Ábel hitvány ember, tolvaj ember, de ami igaz, az igaz. Aztán olyan szépen adja ki, mint a muzsika. A helyesléstől vérszemet kapva, Ábel még tovább akarja bolygatni a dohánytermesztést, meg a pálinkafőzést, a föld népének e két örökös nyílt sebtét, de az öreg Kis József lassan, fontolgtatva megszólal:

— Sok minden nem úgy van a világon, ahogy lenni kéne. De hát amit érünk, azt töltünk. Én nem haragszom a fináncra. Az is ember. Aztán annak is parancsolnak. Ha valami olyas van az életszeremen, amit nem szükség, hogy megkapjanak, eldugom. Most is van egy darabocska marasóm, a múlt héten hozá a fiam a lovakkal Parajdról. Biz azt csak úgy mindenféle írás nélkül hozta. Ha megkapják, megbüntetik. De nem kapják meg, bédugom az aszalóba, egy kicsi gaszt vetek reá s aztán kereskedjék a finánc.

A Duka Ábel szemé sóvárogva csillan meg, szinte világít, mint a macskáé a sötétben. Kis idő múlva felszeszpetelődik az öreg. A pipáját kiveri, a lábija zsebébe teszi.

— Na én megyek is, halljátok-e. Ezt a só dolgot még ma el akarom igazítani. Adjon Isten jó éjszakát!

Nemsokára elszédnek a többiek is s a falura sötét, mély hallgatás borul . . .

Másnap, vasárnap vecsernye után összegyűl a falu minden épkézsláb nép-ége az uccába. Több társaságba verődve foly a mulatság. Itt a gye ekek karikáznak. Amott a fiatalok játszanak valami társasjátékot. Egyik udvaron az öregek ütik a töklüköt.

Kiss József uram s a társasága most is a tegnapi helyeiken üldögélnek az ucca szádában. Az öreg

arcán valami csintalan öröm játszik, mint amikor piros napsugár esik téli tájakra. Nem szól, de sűrűn pislogat be az uccába, ahonnan Duka Ábelnek kellene jönnie. Ábel nem mutatkozik, hanem ahelyett lassan cammog kifelé a növendék legényecske fia. Indul a fiatalok felé, de Kiss József uram megszólítja.

— Mózsi, jöszte csak!

A gyerek becsülettudóan a társasághoz lép.

— Mit parancsol József uram?

— Apád hol van, miért nem jö ki ma az uccára?

— Otthon maradt, Beteg.

— Beteg-e? Mi lelte?

— Nagyot emelt s leszakadt a hát-pecsenyéje.

Az öreg hosszú, fehér bajusza megrándul, mintha mosolyogni akarna, de csak komolyságot erőltet magára s tovább vallatja a gyanútlan fiut.

— Aztán mit emelt apád olyan nehezet?

A gyerek ártatlanul elkacagja magát.

— Mit? Ki nem találná, József uram. Egy nagy, irgalmatlan nagy követ. Elég lett volna két tehénnek behuzni az életre. El nem tudom gondolni, hogy volt képes egyedül bekinozni a csűrbe. Ott kaptam reggel lucernával letakarva. Bémegyek a házba, hogy megtudjam, mit akarhatott véle. Hiszen tudtommal építeni nem akarunk mostanában. Hát akkor ökelme már cudarul vala. Nyögött éktelenül. Ott volt Lidi néni is a kenőszereivel. Hogy a kő felől fölkerdettem, csak nagy példán reám hördült, pogányul elkáromkodta magát s kikergetett a házból.

A társaság egy darabig tüdőztette magát, de utoljára is éktelen kacagásba tör ki. Az emberek jobbra-balra dőlnek s combjaikat verdesik a tenyereikkel.

A fiu eleinte értelmetlenül néz körül. Majd hirtelen lelkén keresztül nyillalík a valóság. Elsáppad s utána egyszerre lángba borul az arca. A szeméit könny homályozza be. Fejét a vállá közé huzza s valósággal meggörnyed az apja szégyene alatt. Kiss József uramnak megesik a lelke az ártatlan gyermek vergődésén, csendesen hozzá lép, kezét gyöngén a vállára teszi.

— No, számba se vedd, Mózsi! Te nem tehetsz róla. Te becsületes fiu vagy. Légy is a. Hanem apádnak azt izenem, tudok én a nyavalyájára jobb orvosságot, mint a Lidi nén kenőszere: járjon nappal s egyenes uton és tartsa meg a nyolcadik parancsolatot.

Márkos Albert.

Miért?

Miért lett beteg a kis Kerekes Ferkó?

Nagy beteg lett a Kerekes Ferkó. Kicsiny volt még szegényke, mindössze csak négy hónapos. Hiába szoptatta meg anyja, folyton sirt, nem aludt sem éjjel, sem nappal, hasgörcsök kínozták, még néha hányt is a csöppség. Nagy forróság lepte el a testét, égetett, mint a tűz... A kis ártatlan folytonos sírása áthallatszott a szomszédba is, ahol a Biri néni lakott, ki híres volt a faluban jó tanácsairól és jó szivéről. Megsokalván a sok gyermeksírást, átkiáltott a Ferkó anyjának, nevéen szólítván őt, de bizony semmi választ sem kapott. Fogta erre magát Biri néni és átment a szomszédba megtudni, hogy mi az oka annak, hogy a csöppség egész nap sir... Amint belép a Kerekesné szobájába, ott látja a szenvedő kis csecsemőt anyja emlőjén rágódva.

— Ugyan mondja Kerekesné lelkem, mit csinál azzal a csöppséggel, hogy annyit sir?

— Nem csinálok semmit drága Biri néni, hiszen láthatja, hogy most is szoptatom. Nincs itt semmi baj, csak olyan síró lett ez a gyermek. Pedig enni kap a szentem, mert van bőven tejem. Néha annyit szopik, hogy ki is hányja.

Biri néni azonban tovább faggatta Kerekesnét, mondván:

— Nem lehet az drága lelkem, hogy annyit sirjon egy gyermek, ha egészséges. Rendben van a gyomra?

— Bizony nincs. Naponta tízszer is baj van vele. De csak nem gondolja a szomszédasszony, hogy az nagy baj?

— Már hogy ne volna! Hát nem emlékszik, hogy két hete temette el Szűcsné kis unokáját, aki szintén ilyen beteg volt, abba halt meg bizony szegény, az anyja majd megbolondult, mikor temették szegénykét. Ugy tesz, mintha nem is tudná. Pedig szomszédasszony is ott volt a temetésen. Ezért jó volna megmutatni az orvosnak, nehogy valami komoly baj legyen belőle.

Iskolai értesítők és nyomtatványok kaphatók a „Minerva“ részvénytársaságnál, Kolozsvár, !! Mária királyné-utca 1. szám. !!

— Ejnye de megijesztett!

— Nem azt akartam én szentem na! Csak úgy mondtam. De ne higye, hogy rosszat akartam... Hát nem készülődik? Éppen most van otthon a doktor, ha nem sietünk, már nem találjuk otthon.

— Jól van, menjünk!

Ezzel a szoptatást abbahagyta és bepakkolta a csecsemőt.

Elindultak az orvoshoz. Az orvos lakása úgy fél kilométer távolságban volt a gyógytárral szemben. Nemsokára odaértek. Az orvos épp az utolsó betegét látta el tanáccsal s így csakhamar bekerültek a rendelőszobába.

— Hát mi a baj? -- kérde az orvos a belépőktől.

— Itt van ez a kis csöppség, doktor ur, a Kerekes Ferkó, ez a beteg. Nó mondja lelkem maga a többi, maga az anyja — szólott Biri néni.

— Nincs nagy baj doktor ur, csak sokat sir a gyermek.

— Szoptatja? — kérde az orvos.

— Igen. Van bőven tejem. De napok óta nem alszik az ártatlan.

— Na jól van fiam, — szolt biztatóan az orvos — hadd lássam a gyermeket.

Az orvos, miután a pelenkát is megvizsgálta, fejét csóválva kérde az anyától:

— Hát mondja Kerekesné lelkem, hányszor szoptatja egy nap alatt e csöppséget?

— Bizony nem számlálom én, nagyságos doktor ur, akkor adok, amikor sir!

— Nem jól van az lelkem! — szolt szigorú, de jóságos hangon az orvos, — mert látja éppen amiatt beteg a gyermek. Maga az oka, hogy beteg lett, mert sokat szoptatta.

— De mikor annyit sir a szentem.

— Nem azért sir az fiam, mintha éhes volna, hanem azért sir oly sokat, mert most beteg. Nem érzi, hogy mily forró a gyermek teste?

Erre az orvos megmagyarázza, hogy a sok szoptatás tette beteggé a kisdedit, mert nem tudta a szervezete a minduntalan bevitt táplálékot feldolgozni s hogy a sok sirás a hasgörcsöktől van, ami a bélhurut tünete.

— Tanácsolom tehát, — folytatta az orvos, — hogy ezentul csak minden 3 órában egyszer adjon szopni s akkor se szoptassa tovább 15--20 perenél s minden szopásnál csak egy emlőtől szoptasson, mert ez nagyon fontos, jó asszony. Hiszen maga mondta, hogy teje van elég s akkor egy emlő teje egy szopásra bőven elég. Éjszakánként pedig egy cseppet se adjon a gyermeknek. Megértette?

— Meg, meg doktor ur, csak azt nem értem, hogy miért szabad csak 3 óránként szoptatni?

— Ejnye jó asszony, nagyon egyszerű az! *Nem emésztí el a gyermek előbb, mint 2½ óra alatt s azután még egy kicsit pihennie is kell a gyomornak.*

* * *

Három nap múlva már a kis csöppség nem volt lázas, már nem is hányt és a görcsei is szűntek. Át is ment dicsekedni Kerekesné Biri nénihez, hogy a gyermek jobban van, amióta 3 óránként szoptatja s pontosan betartja az orvos tanácsait. Biri néni helyeslőleg bólintott.

Egy hét eltelte után már makkegészséges volt a csecsemő, jól aludt minden szöpás után, nem kirózták hasgörcsök s csendben volt a kis ház. Háladatos szívvel kiáltotta át Kerekesné a szomszédba:

— Okos tanácsot adott nekem szomszédasszony, áldja meg az Isten!

Dr. Gergely Endre.
gyermekorvos.

Nyers bőrök előkészítése szücsök számára.

Gazdaembereink, falusi vadászok és mészárosok kezébe nap-nap után kerül házi vagy vadállatok nyersbőre, melyet kiszárítani iparkodnak abból a célból, hogy a szücsmesternél értékesítsék. Ma, midőn nemzetgazdasági szempontból is fontos dolog, hogy a földnek semmi terméke el ne kallódjék, különösen fontos mind a gazdára, mind a szücsre nézve, hogy ezek a magukban igen nagy értéket képviselő áruk ne hogy az okatlan kezelés miatt pusztuljanak el.

A szücsáru bőr tökéletes kitermelésének első arany szabálya az legyen, hogy a bőr az állat kimulása után azonnal lehuzassék, a másik pedig az, hogy levegőn, a forró napot vagy mesterséges hőségek, kályha vagy kemence melegét kerülve gyorsan megszáritassék. A nyáron nedves helyen száradó bőr hamar megromlik, ahogy a nép azt kifejezi: fölpállik, aminek az a következménye, hogy a szőr vagy a szücs kezében vagy csekélyfokú romlás esetén később, nagy mértékben hull. A fölpállás nem egyéb, mint a bőrnek hirtelen rothadása, melyet rothasztó gombák, baktériumok betelepődése okoz. Mikor a bőrt a halál után gyorsan szárítjuk, akkor ezeknek a rothadást okozó csiráknak az éltető talaját távolítjuk el a bőrből. Ha

ellenkezőleg azt a célt gyorsan akarjuk elérni akár a kemence melegével, akkor voltaképp megfőzzük a bőrt, mielőtt kiszáraitották volna. A nagy bőröknek, minő a medve, vaddisznó, őz, szarvas, borju bőre, oly nagy a nedvesség-tartalma, hogy azoknak mikor velük száradásuknál kerüljük a meleget, módot adhatunk a föl-pállásra; evégett célszerű nyáron, különösen nedves időben vagy postázás alkalmával az ilyen bőroket sóval bedörzsölni. A só a rothadástól óvja meg a bőrt.

A bőrök között késsel való kezelésük szempontjából megkülönböztetünk kihasított és kinemhasított u. n. burduch-árut. Nem minden falusi ember tudja azt, hogy a bárány és gidóbőrt nem szabad fölhasítani, viszont a nyulbőrt hasán fölmeteszve és deszkára kifeszítve kell kikészíteni.

A báránybőrt egészben, a has fölmeteszése nélkül lehuzzuk, ahogy azt székelyöldön mondják leguvaszszuk, a lábat pedig hónalj felől fölhasítjuk. A bőrt testével kívül, szőrével befelé fordítva szárítjuk. Különös gondot fordítunk arra, hogy a fejen, nyakon és a lábakon nyers bőrreszek egymásra ne boruljanak és így száradás előtt föl ne pálljanak. Evégett a fejet, nyakat a két első láb szélességében és a hátsó testrészt a far szélességében könnyű pálcikákkal, ahol van, náddal kifeszítjük. Szintén a lábak és egyéb visszahajló bőr-szelek apró pálcikákkal hárántul, illetőleg a testre merőlegesen kifeszítendők. — Ilyenszerűleg kezeljük a rókát, farkast, vadmacskát, hiuzt, a görényt, nyestet, mokust, és a vidrát is. Ezeket célszerű egy elől keskeny, hátul széles deszkára szőrével befelé fordítva kifeszíteni. Különös gondot kell fordítani a láb, körmök, fej, orr, fark és fül kidolgozására, mert ezeknek az apróságoknak épségétől nagyon függ a bőr értéke.

Viszont a medvét, vaddisznót, borzot, nyulat őzet, szarvasi, zergét, hörcsögöt, vakandot, juhot, kecskét, borjut, csikót hasán fölhasítva kell megnyuzni és szintén szőrével befelé fordítva deszkára, asztallapra, vagy kerítésre feszesen föl szegezni és a lábakat alaposan kipálcikázni.

Vadászaink azt természetesen igen jól tudják, hogy a bőr télen a bunda tömörsége folytán sokkal értéke-sebb, mint nyáron, viszont a tavaszi, már vedlésnek indult folto szőrme a legértéktelebb.

Mártonffy János,
szücsmester, szőrmeáru
kereskedő. Kolozsvár.

A butor-asztalosipar válsága.

A leu hanyatló külföldi ára miatt nyakra-főre következnek be iparágaink sulyos napjai. Erdélyben egy-néhány vagyonos vállalatnál rendkívüli mennyiségű butor vár vevőre. A közönség azonban a megdöbben-

tőn magas árak miatt tartózkodik a vásártól. Egy-egy ebédlő vagy hálószoba berendezést finomabb kemény-fából 26.000—40.000 leuért lehet megvásárolni, ez a pénz pedig két hivatalnokember évi fizetésének felel meg. A magas árakat megérijük a magas munkabérek-ből és az anyagbeszerzés nehézségéből kitolyólag. Viszont a közönség is érti az olcsóbb beszerzési források föl kutatását. Régebb vásárolták a Magyarországra kiköltözők butorait, ami megkapható volt a helyi termékek feleárán, most pedig veszik a behozott magyar butortermékeket, melyek szintén harmadával olcsóbbak a helyi készítésűeknél. A helyzet javulása ma még egyáltalán nem várható, mert a munkás a leu gyöngeségéből származó általános drágulással igyekszik lépést tartani, és munkabérét tovább emeli.

Marosvásárhely törekvései az ipar és kereskedelem terén.

Január 8-án alakult meg M.-Vásárhelyen a Magyar Iparos Egylet. Az egyesület elsősorban az iparosok közművelődésére és iparos emberbaráti intézmények létesítésére törekszik, könyvtárat és iparosszertárat állít föl, de a termelés fokozására is törekedni fog. Épügy a város Iparkamarája vállalkozott az érdekelték ama törekvésének keresztülvitelére, hogy Marosvásárhelyen állandó mintavásár tartassék fenn. Aki tudja, hogy a lipcsei mintavásárok mily mérhetetlen jelentőségűek a német iparra és Lipcse városára, az csak örömmel üdvözölheti a vásárhelyiek mozgalmát, mellyel az Ipar-muzeum helyiségeit is méltó szerephez juttatnák.

**GAZDASÁGI ÉS
Társasági Szövetkezeti
Munkaügyi Központ**

Időszerű párbeszéd.

I.

— Jó napot, Péter bátyám!
— Isten áldjon, Pall öcsém! Ejnye de rátartó vagy! Meg sem állasz egy szóra! Vagy talán fázol abban a jó báránybőrös bekecsben?

— Dehogyan fázom! Nincs hideg! A hó elolvadt... a szél is egészen tavaszi. Ha ez így tart, gyöngye telünk lesz.

— Fekete tél a gazda nyomorusága! Mi lesz az

őszi búzával; ha nincs rajta hótakaró. Jön egy kemény fagy. Aztán hiába szántottunk, vetettünk.

— Nekem nem fáj a szántás, vetés. Abba a két hold földembe, amit az államtól elég nehezen kaptam, kukoricát teszek meg krumplit. A búzát majd beszerzem valahonnan. Egy pár cipő készítése — ha a bőri hozzáadják — két véka buza. Ha drágább lesz a buza, a cipő árát is emelem . . . Hadd fizessen, aki nem akar meztőláb járni.

— Ugy látszik, te csak magadra gondolsz! Nem törődöl a gazdaember nyomorúságával. Nem sajnálsz, ha szegénynek rossz a termése . . . és sok fáradsága után annyija sem terem, hogy háza népének elég legyen.

— A gazda ember sohasem hal éhen . . . csak mindig panaszkodik.

— Nincs igazad öcsém!

— Dehogyan nincs. Ismerem őket. Jó zsiros földeknek vagyonos gazdáit bizony nem sajnálom, még ha rossz is a termésük. A szegényebb gazdákat talán még tudnám szánni, de már a husz, harminc, száz holdasokat panaszokkal együtt vigye el az ördög! Az ezer holdasokról nem is beszélek. Azokat egyenesen agyon kellene ütni.

— Hogy beszélhetsz ilyet?

— Hát csak úgy nil tudom, hogy bátyámnak nem tetszik. Mindenki a fajtáját pártolja. A varju nem vájja ki a varju szemét. A tücsöknek is a tücsök legjobb barátja . . . Ezt nagyon jól tudom . . . de az is tudom, érzem, hogy nincs jól elrendezve a világ sora! Nem igazság az, hogy egyik embernek sok van a földből, a másiknak alig jut. Vagy mindenkinek legyen egyformán, vagy senkinek.

— Hej Pali öcsém . . . Pali öcsém . . . csak az orrodig látsz. Ha meggondolnád azt, hogy a föld háta nem mindenütt egyenlő, akkor könnyen rájössz arra, hogy a mi országunkban sincs annyi szántóföld, hogy abból mindenkinek, mindenhol egyformán és elegendő jusson. A havasokon ezerszámra laknak s lám alig van szántóföldjük. Mégis megélnék kezük munkájából. Famunkával foglalkoznak, vagy más iparral. Deszkákat,

éptütlefákat, dongákat, csebreket, égetett meszet szállítanak le a havasokról hozzánk a gabonatermő vidékre s többnyire csereberéskedés útján jutnak élelemhez. Ezt különben te is jól tudod. Szóval a mészégetők bányászok, erdőmunkások, kik nagyrészt terméketlen helyeken laknak — ugyebár — sem meszet, sem aranyat, sem fát nem ehetnek, hozzánk jönnek gabonáért. Hozzánk, kiknek szántóföldjük s gabonájuk van. Hát most hogyan képzeled el öcsém, hogy azoknak is jusson néhány hold terület a mi termőföldjeinkből, kik több száz év óta tőlünk messze a nagykiterjedésű kopár havasokon laknak, ott végképp letelepedtek, csereberéskedésből élnek s így is jól érzik magukat!?

— Üsse őket a kő! Erre nem is gondoltam. De mégis bánt, hogy nincs sehol egyenlőség! Még itt köztünk sincs. Némelyik duskál a jómódban. Pénze van bőven . . . mások meg nyomorognak. Valahogy másképp kellene berendezni a világot. Lássá Peti bátyám? Jézus azt tanácsolta a gazdagoknak, hogyha tökéletesek akarnak lenni, hát osszák fel vagyonukat a szegények közt. Eszerint Jézus volt az első szociálista . . . miért ne legyek én is az? Miért ne gondolkozzam én is úgy, mint Péter bácsi Jézus Krisztusa, kiről azt állítja, hogy ő volt a világ megváltója.

— Ne hasonlítsd magad össze — kedves öcsém — a szeretet mesterével. Az ő tanítását a szeretet jellemzi. Jézus állandóan arra oktatja s arra akarja neveíteni az embereket, hogy szeretettel hozzanak egymásért áldozatot. A gazdag ember szeretetből legyen adakozó. Ha a felebarát szeretet minden lélekbe tanyát verne, bizony boldogság volna az emberek közt élni. De az egyenlőséget, különösen a mai világban, nem a szeretet hirdeti, hanem a gonoszság, az irigység. Igazad van Pali öcsém: Jézus azt kívánta a gazdagoktól, hogy osszák el vagyonuk feleslegét a szegények között, — de ezt szeretetből, önként tegyék . . . A mostani nép-apostolok nem emlékeznek meg a szeretetről. Gyűlölködve, irigykedve ordítják a népnek! „Vedd el a másét! Huzzad le a bőrét! Fosszad ki a zsebét polgártársadnak!” Az első tanítás a szeretet, a megértés, a béke közös forrásából fakad, a másikat az állandó gyűlölet

Megfelelő számú előfizető gyűjtése után a gyűjtő a következő jutalom-könyvekben válogathat: Áprily Lajos: Falusi elegia (versek.) Reményik Sándor: Vad vizek zúgása (versek.) Tompa László: Erdély hegyei közt (versek.) Gyallay Domokos: Ősi rögön (novellák.) Bíró Vencel: Erdély követei a portán (történelmi.) Révész Imre: Akire nem volt méltó a világ (egyháztört.) I. Dienes Jenő: Magduska meséi. Cs. Lázár László: Egy természettörvény és az emberiség jövője. Kívánatra más könyvet is megküldünk, ha az ár számításunkat nem haladja felül.

diktálja. Hol hát az egyenlőség? Hogy keressünk egyenlőséget, mikor még érzésben, gondolkozásban sem vagyunk egymáshoz hasonlók? Pali öcsém, öreg ember vagyok én már, sokat láttam, sokat olvastam, nem ám csak kalendáriumot . . . hát csak annyit mondhatok, hidd el nekem, szebben forogna a világ tengelye, ha mindenütt a szeretet szavát hirdelnék, a békét és a megértést. Ha gyűlöletet vetünk, veszekedést, civakodást aratunk. Igen öcsém, a világot csak a szeretet tudná megváltani s megváltoztatni. Amíg művelt ésszel és lélekkel oda jutunk, hogy a szeretet irányítsa lépteinket, addig haszontalan, nevetséges dolog egyenlőségről beszélni. Iparkodjunk előbb egyenlők lenni az egymás megbecsülésében, legyünk egyenlők a tisztességes munkában, azután majd boldogabb kor fog reánk virradni. Látod, én megbecsülöm az iparost, a kézi munkást, a tisztviselőt, a nagy urat, a kis embert, a földművest, a szegényt, a gazdagot és mindenkit, csak legyen jóra való, tisztességes ember.

Teleky Dezső.

Gazdasági és szövetkezeti élet

A heremag termelő gazdák figyelmébe ajánljuk az E. G. E. ujonnan üzembe helyezett heremagtisztító raktárát amely 100 kg-ként 90 L.-ért tisztítja ki a lohere és lucerna magból az arankát. *Ne vessen egy gazda se tisztítatlan heremagot*, mert ha tisztítatlanul kerül a mag a földbe, 1—2 év múltán ki kell szántani a herést, míg a tiszta mag után 5—8 évig használható az!

Az Erdélyrészi Méhész Egyesület újabb 50 mm. cukrot szerzett be a méhek etetése céljából, amelyet a vármegyei méhészeti illetve gazdasági egyesületek úján oszi szét. A cukor ára Marosvásárhelyen kg.-ként 13.75 L., amely összeghez még a vasúti fuvardíj hozzászámítandó.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

K. D. Nemi áztatjuk magunkat azzal, hogy csak nekünk van igazunk. Minden cikkünkhöz hozzá lehet szólni, csak helyes formát és lehető rövideget kérünk.

P. I. Tessék mutatványszáinként szétosztani.
G. S. A placi jelentést minden vidékre szeretnők kiterjeszteni. Szíveskedjék beküldeni.
V. Zs. D. M. címe: Cluj—Kolozsvár, Rudolf-út 22.

Irodalmi és nyomdai műintézet r.-t.
Cluj-Kolozsvár

(Strada Bratianu 2. (volt. Király-utca 2. szám.)

Készít
mindennemű **Kliséket.**

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rt.

Kolozsvárt, Piața Unirii (v. Mátyás király-tér) 7. szám.

Alaptőkéje: 10,000.000 Lei.

Tartalékok circa; 15,000.000 Lei.

Fiókjai: Désen, Dicsőszentmártonban és Gyulafehérváron. — Affiliált intézetei: Tordaaranyos-

vármegyei Takarékpénztár Rt. és Bognár és Szántó Erdélyi Kereskedelmi Rt.

Áruraktárai a vasut állomás melle t.

CAROL LASSEN, CLUJ
NEMZETKÖZI SZÁLLÍTÁSI VÁLLALAT.

Gyűjtőkocsija fölvesz bármely államból rendelt gazdasági darabárut és azokat a rendelők vasut-állomásain átadja. :: Rendkívül olcsó szállítási díjakkal.